

Cybernetyka jako technologia zarządzania społecznego a Wielki Reset

Wielki Reset ogłoszony w 2020 r. przez Klausa Schwaba, założyciela Światowego Forum Ekonomicznego¹, ma oznaczać zmianę globalnego systemu zarządzania. Narzędziem, które w doskonały sposób pokazuje, na czym polegać ma ta zmiana, jest cybernetyka, czyli nauka o sterowaniu. W największej mierze użyteczne są tu narzędzia cybernetyki społecznej, która jest nauką o procesach sterowania społecznego. Przez sterowanie rozumiemy wywieranie celowego wpływu na określone zjawiska. W przypadku socjocybernetyki (cybernetyki społecznej) chodzi o wywieranie celowego wpływu na zjawiska społeczne². Sterowanie społeczne możemy także zdefiniować jako oddziaływanie obiektu sterującego na obiekt sterowany. Systemy, w których zachodzą procesy sterowania to systemy cybernetyczne.

Poniżej przedstawimy podstawowe założenia nowego systemu sterowania społecznego, który ma się wyłonić z Wielkiego Resetu, a który został opisany m.in. przez Klausa Schwaba w jego licznych publikacjach³. Zasadniczo zmianę tę możemy określić jako **dążenie do zbudowania ponadpaństwowego organizatora wszystkich procesów sterowania na Ziemi, który za pomocą odpowiedniego oddziaływania w torze informacyjnym i energetycznym ma zapewnić globalną homeostazę, zarówno na poziomie społecznym, jak i przyrodniczym**. Z konieczności w skrótej formie wyjaśnimy postawioną tutaj hipotezę, koncentrując się przede wszystkim na kwestii globalnego porządku politycznego.

W kontekście postawionej powyżej hipotezy kluczowe jest różnienie na następujące rodzaje systemów cybernetycznych:

1) Systemy sterowne, które działają w interesie sterującego znajdującego się poza nimi. Systemy takie nie są w stanie przetwarzać i przechowywać w swoim interesie informacji mających wartość sterowniczą. Przykładem takiego systemu jest kolonia lub kraj pod

---

¹ Zob. K. Schwab, T. Malleret, *Covid-19: The Great Reset*, Coligny/Geneva 2020.

² J. Kossecki, *Cybernetyka społeczna*, Warszawa 1981, s. 5.

³ Por. M. Ziętek-Wielomska, *Imperium Klausa Schwaba. Jedna planeta, jedna ludzkość, jeden zarządek*, Warszawa 2021.

Projekt finansowany z budżetu państwa w ramach programu Ministra Edukacji i Nauki pod nazwą: „Nauka dla społeczeństwa”
Tytuł projektu: *Architektura i infrastruktura Wielkiego Resetu – studium transformacji ku cywilizacji informacyjnej*

zaborem, który musi pracować na swoje utrzymanie, gdyż kolonizatorzy czy zaborcy, spełniający funkcje organizatorskie, nie chcą dopłacać do ich utrzymania; więcej, kolonia musi łożyć na utrzymanie metropolii, która działa dla własnej korzyści, a nie dla kolonii⁴.

2) Systemy samosterowne, czyli takie, gdzie system sterowny jest wyposażony w organ służący do przetwarzania i przechowywania informacji (korelator) w celu wykorzystania ich w dowolnym czasie i odpowiednio do potrzeb. Ze względu na to, że programem procesu sterowania dysponuje zewnętrzny organizator, system samosterowny także działa w interesie organizatora⁵. Przykładem systemu samosterownego jest społeczeństwo w stanie zależności neokolonialnej, które posiada swoje organy gospodarcze, wykonawcze (np. własny rząd), naukowe, jednakże ze względu na swoje powiązania z byłą metropolią w rzeczywistości funkcjonuje w interesie kraju, który nim steruje⁶. Uzależnienie tego typu w dużej mierze polega na sterowaniu pośrednim, polegającym na programowaniu elity neokolonii, zarówno w sferze poznawczej, jak i decyzyjnej⁷.

3) Systemy autonomiczne, wyposażone w organ umożliwiający modyfikowanie im ich własnego funkcjonowania, czyli spełniający funkcje organizatora⁸. Dzięki wyposażeniu systemu samosterowanego w taki własny organ, następuje jego uniezależnienie od organizatora zewnętrznego. Układ autonomiczny jest sam swoim organizatorem i kieruje się własnym interesem, co więcej, może sterować innymi układami, a więc stać się ich organizatorem. Systemem autonomicznym jest suwerenne państwo, które samo wytycza swoje cele, priorytety i metody realizacji zadań.

Na poziomie politycznym dotychczasowy globalny system sterowania społecznego opiera się na koncepcji suwerennych państw, które w drodze umów międzynarodowych współtworzą globalny porządek. Z punktu widzenia cybernetyki system ten opiera się na idei współdziałania wielu systemów autonomicznych, które samodzielnie określają swój interes i realizują go na arenie międzynarodowej. W rzeczywistości jednakże wiele tych z państw to

---

⁴ J. Kossecki, *Naukowe podstawy nacjonalizmu*, Warszawa 2014, s. 166.

⁵ *Ibid.*, s. 167.

⁶ *Ibid.*, s. 168.

⁷ *Ibid.*, s. 169.

⁸ *Ibid.*, s. 169.

Projekt finansowany z budżetu państwa w ramach programu Ministra Edukacji i Nauki pod nazwą: „Nauka dla społeczeństwa”
Tytuł projektu: *Architektura i infrastruktura Wielkiego Resetu – studium transformacji ku cywilizacji informacyjnej*

neokolonie silniejszych podmiotów, czyli *de facto* systemy samosterowne, działające w interesie silniejszych.

Zgodnie z ideą Wielkiego Resetu wszystkie państwa mają stać się systemami samosterownymi, których organizatorem będzie sieć ponadnarodowych instytucji, które mają sterować całym globalnym systemem sterowania społecznego. W pracy *Stakeholder Capitalism* Klaus Schwab wyraźnie mówi o tym, że podstawą nowego systemu zarządzania światem ma być zasada subsydiarności: system ma być globalny, ale wdrażany lokalnie, gdyż ludzie ufają tym, którzy żyją blisko nich⁹. Warto zwrócić uwagę na to, że Schwab odrzuca model rządu światowego, zgodnie z którym pewien oficjalny globalny rząd miałby stanowić prawo regulujące działanie np. międzynarodowych firm działających na globalnych rynkach, a obywatele świata organizowaliby się w strukturach globalnej demokracji i w globalnych związkach zawodowych. Według niego jest to model nierealistyczny, który dodatkowo stwarza za duży dystans między jednostkami i ich bezpośrednim ekosystemem. W przypadku bezpośredniego rządu światowego poszczególne państwa byłyby co najwyżej systemami sterownymi, czymś w rodzaju „generalnych gubernatorstw” czy też prowincji, albo w ogóle zostałyby zdemontowane.

W systemie opisywanym przez Schwaba tak jednakże ma nie być. Państwa w tymże nowym systemie sterowania społecznego mają być systemami samosterownymi – mają być wyposażone we własne organy do przetwarzania energii i informacji, lecz mają one być używane przez zewnętrznego organizatora zgodnie z jego interesem.

Stąd też Schwab projektuje system wielopiętrowy, który wzorowany jest na strukturach Unii Europejskiej, w ramach której poszczególne państwa stają się właśnie coraz bardziej systemami samosterownymi, tracąc swoją autonomiczność. System ten ma wyglądać następująco: najpierw globalne elity mają wypracowywać wspólne rozwiązania dla wszystkich, jak np. w kwestii globalnego ocieplenia. Schwab twierdzi, że globalne problemy mogą być skutecznie rozwiązywane tylko wtedy, kiedy wszyscy na świecie ruszą w tym

---

⁹ K. Schwab, P. Vanham, *Stakeholder Capitalism: A Global Economy that Works for Progress, People and Planet*, Hoboken 2021, s. 181.

Projekt finansowany z budżetu państwa w ramach programu Ministra Edukacji i Nauki pod nazwą: „Nauka dla społeczeństwa”
Tytuł projektu: *Architektura i infrastruktura Wielkiego Resetu – studium transformacji ku cywilizacji informacyjnej*

samym kierunku¹⁰. Po tym jak interesariusze na poziomie globalnym stworzą wytyczne, to następnymi z nich, w postaci rządów państw, będą mogli wdrażać je w życie, na swój sposób, byleby osiągnąć wytyczone cele, np. poprzez ograniczanie transportu lotniczego albo samochodowego. Następnie pałeczkę przejmą interesariusze w postaci zarządów firm, organizacje pozarządowe i społeczności lokalne.

Jako przykład działania w praktyce takiego systemu sterowania społecznego Schwab podaje sprawę Paryskiego Porozumienia Klimatycznego, na którym wytyczono globalne cele dotyczące ograniczania globalnego ocieplenia. Drugi przykład to europejski Green New Deal, czyli pakiet inicjatyw politycznych Komisji Europejskiej, których celem jest osiągnięcie „neutralności dla klimatu” w Europie do 2050 roku. Między innymi przewiduje on wytyczanie dla firm górnych norm dopuszczalnych emisji CO₂, przy czym firmy same decydują, jak te normy mają zostać osiągnięte. Schwab chwali się, że: „Podstawy dla obu planów zostały przygotowane częściowo na spotkaniach Światowego Forum Ekonomicznego i są przykładem tego, jak kapitalizm interesariuszy może działać, jeśli opiera się na zasadzie pomocniczości”¹¹.

Z powyższego wynika wyraźnie, że poszczególne państwa nie mają już być systemami autonomicznymi, a jedynie wykonawcami założeń opracowywanych na poziomie globalnym, przy czym każde państwo będzie mogło wdrażać te założenia na swój własny sposób, dlatego będzie dysponować do tego odpowiednimi organami, właściwymi dla systemów samosterownych.

Przedstawiony powyżej model jest tylko i wyłącznie metodą, za pomocą której ma być realizowany cel nadrzędny, czyli przeprowadzenie całościowego połączenia świata cyfrowego i organicznego w jedną całość¹², tak by nowy, globalny organizator zarządzał całością

---

¹⁰ Ibid., s. 182.

¹¹ Ibid., s. 183.

¹² Zob. *Davos Manifesto 2020: The Universal Purpose of a Company in the Fourth Industrial Revolution*, [weforum.org/agenda/2019/12/davos-manifesto-2020-the-universal-purpose-of-a-company-in-the-fourth-industrial-revolution/](https://www.weforum.org/agenda/2019/12/davos-manifesto-2020-the-universal-purpose-of-a-company-in-the-fourth-industrial-revolution/). Dokument omawia nową rolę wielkich firm, korporacji w epoce czwartej rewolucji przemysłowej, której nadejście zostało mocno przyspieszone w czasie pandemii, a którą Klaus Schwab, w bliżej nieokreślonym wcześniej czasie przyszłym, prorokował w *Czwartej rewolucji przemysłowej* (2016), rozumiejąc pod tym pojęciem połączenie techniki, Internetu i biologii w jedną wielką całość, która odmieni człowieka, zarówno jego naturę biologiczną, jak i cały świat.

Projekt finansowany z budżetu państwa w ramach programu Ministra Edukacji i Nauki pod nazwą: „Nauka dla społeczeństwa”
Tytuł projektu: *Architektura i infrastruktura Wielkiego Resetu – studium transformacji ku cywilizacji informacyjnej*

procesów sterowniczych zachodzących na Ziemi. Zasadniczo chodzi o stworzenie sztucznej imitacji systemu naturalnego i autonomicznego, jakim jest przyroda, jak również te ludzkie społeczeństwa, które rozwijały się w sposób organiczny, jak to miało miejsce do czasu pierwszej rewolucji przemysłowej¹³. Projektowana sztuczna imitacja przyrody i ludzkich organicznych społeczeństw (m.in. GAIA-X) ma być sterowana przede wszystkim za pomocą narzędzi tzw. sztucznej inteligencji, która ma dbać o utrzymanie homeostazy całego systemu. Oznacza to konieczność stworzenia globalnego toru informacyjnego, jak również energetycznego, w tym przede wszystkim globalnej Inteligentnej Sieci Energetycznej¹⁴.

Jednym słowem, zgodnie z ideą Internetu Rzeczy i Internetu Ciał, każda rzecz materialna, w tym ciała ludzi, zwierząt, także rośliny, mają zostać wyposażone w różne inteligentne urządzenia cyfrowe, tak by zewnętrzny organizator mógł nimi odpowiednio sterować i traktować jako część globalnego systemu, który musi być utrzymywany w równowadze dynamicznej (homeostaza). To co organiczne, ma zostać sprowadzone do zasobu energetycznego, odpowiednio sterowanego przez globalny tor informacyjny. Tym samym zarówno świat materialny, jak i ludzki, mają zostać pozbawione swojej autonomiczności i mają być sterowane z zewnątrz, tylko i wyłącznie jako część większej całości, zgodnie z rzekomym interesem tejże całości.

Przykładem takiego kierunku rozwoju są choćby implanty rozwijane przez należącą do Elona Muska firmę Neuralink, która w styczniu 2024 r. zrobiła pierwszy poważny krok w kierunku połączenia ludzkiego mózgu z komputerem¹⁵. Z punktu widzenia cybernetyki człowiek wyposażony w takie implanty może w przyszłości stać się systemem samosterownym – będzie posiadał wszystkie organy właściwe dla systemu autonomicznego, ale ze względu na podpięcie do zewnętrznej sieci, a więc zewnętrznego organizatora, jego organy, jego ciało, będą tylko i wyłącznie narzędziem do przetwarzania poleceń płynących z zewnątrz.

---

¹³ Por. M. Ziętek-Wielomska, A. Wielomski, *Nowoczesność, nacjonalizm, naród europejski. Dylematy samoidentyfikacji Europejczyków*, Warszawa 2021, s. 57-60.

¹⁴ Por. J. Białek, *Tech. Krytyka rozwoju środowiska technologicznego*, Warszawa 2017.

¹⁵ T. Lipczyński, *Neuralink umieścił implant w ludzkim mózgu. Oto najważniejsze informacje o projekcie*, 30.01.2024, <https://forsal.pl>.

Projekt finansowany z budżetu państwa w ramach programu Ministra Edukacji i Nauki pod nazwą: „Nauka dla społeczeństwa”
Tytuł projektu: *Architektura i infrastruktura Wielkiego Resetu – studium transformacji ku cywilizacji informacyjnej*

Podsumowując, celem Wielkiego Resetu jest zbudowanie nowego, globalnego, systemu sterowania społecznego i biologicznego na matrycy panteistycznego obrazu świata, w którym zostanie zapewniona odgórna, oparta na sztucznych technologiach, totalna koordynacja między wszystkimi procesami informacyjnymi i energetycznymi w społeczeństwie i przyrodzie poprzez totalną kontrolę wszystkich procesów informacyjnych i energetycznych, mającą na celu utrzymanie całego systemu w stanie równowagi funkcjonalnej, czyli homeostazy. Filozoficznego wzorca tej idei należy upatrywać w systemie Barucha Spinozy, a konkretnie w jego idei koordynacji równoległych porządków świata materialnego i duchowego.

Magdalena Ziętek-Wielomska

Bibliografia:

- Białek, Jan, *Tech. Krytyka rozwoju środowiska technologicznego*, Warszawa 2017.
Kossecki, Józef, *Cybernetyka społeczna*, Warszawa 1981.
Kossecki, Józef, *Naukowe podstawy nacjonalizmu*, Warszawa 2014.
Schwab, Klaus, Malleret, Thierry, *Covid-19: The Great Reset*, Cologny/Geneva 2020.
Schwab, Klaus, Vanham, Peter, *Stakeholder Capitalism: A Global Economy that Works for Progress, People and Planet*, Hoboken 2021.
Ziętek-Wielomska, Magdalena, *Imperium Klausu Schwaba. Jedna planeta, jedna ludzkość, jeden zarząd*, Warszawa 2021.
Ziętek-Wielomska, Magdalena, Wielomski, Adam, *Nowoczesność, nacjonalizm, naród europejski. Dylematy samoidentyfikacji Europejczyków*, Warszawa 2021.